

खाण्याकडे लोक ऐतिहासिक दृष्टिने पाहतात : प्रा. प्रदीप आपटे सुधीर गाडगीळ यांच्या 'मानाचं पान'चे धडाक्यात प्रकाशन

पुणे, (प्रतिनिधी) : खाणं ही अशी गोष्ट आहे की, ती सर्वानाच लागते. मात्र पु. ल. देशपांडे आणि जयवंत दळवी असे काही मोजके लेखक सोडले तर खाण्यावर मराठी साहित्यामध्ये खूप तुरळक लिहिलं गेलं आहे. सुधीर गाडगीळ यांनी 'मानाचं पान' हे खाण्यावरचे पुस्तक लिहिले आणि एक नवीन विषय वाचकांसमोर आणला. ही मराठी साहित्याच्या दृष्टिने मोठी गोष्ट आहे, असे मत अर्थतज्ज्ञ आणि खाद्य पदार्थांचे जाणकार प्रा. प्रदीप आपटे यांनी व्यक्त केले.

पुणे : 'चपराक प्रकाशन'च्या वतीने सुधीर गाडगीळ लिखित 'मानाचं पान' या पुस्तकाचे प्रकाशन प्रा. प्रदीप आपटे यांच्या हस्ते झाले. घनश्याम पाटील, जगन्नाथशेठ शेटी, मंदार जोगळेकर आदी.

'चपराक प्रकाशन'तर्फे सुधीर गाडगीळ लिखित 'मानाचं पान' या पुस्तकाचे प्रकाशन महाराष्ट्र साहित्य परिषदेच्या माधवराव पटवर्धन सभागृहात झाले. यावेळी अध्यक्षस्थानावरून ते बोलत होते. जागतिक कीर्तीचे बुद्धिबळपटू ग्रँडमास्टर अभिजीत कुंटे, पुण्यातील रूपाली आणि वैशाली या सुप्रसिद्ध हॉटेलचे चालक जगन्नाथशेठ शेटी, बुकगंगा या आंतरराष्ट्रीय ख्यातीच्या संकेतस्थळाचे संचालक मंदार जोगळेकर, 'चपराक'चे प्रकाशक घनश्याम पाटील व्यासपीठावर उपस्थित होते.

प्रा. आपटे म्हणाले, आजही ठराविक ठिकाणचा पदार्थ आणि त्याची चव याकडे लोक ऐतिहासिक दृष्टिने पाहतात. दुसरा काय खातो, यातूनच अनेकदा आपली खाण्याची व्यूहरचना ठरत असते. चक्रधर स्वामींना काय आवडायचे याचेही अनेक दाखले 'लीळा चरित्रा'त दिसून येतात. भगवद्गीतेतही खाद्यसंस्कृतीसंदर्भातला एक श्लोक आढळतो. संत ज्ञानेश्वरांनी खाद्यपदार्थांचा दृष्टांत म्हणून अनेक ओव्यांमध्ये वापर केला आहे. यावरून प्राचीन काळापासून खाण्याचे महत्त्व किती आहे हे दिसून येते. तेव्हाच्या 'सेलिब्रिटी'च्या खाण्याच्या आवडी अशा काही उदाहरणावरून लक्षात येतात; मात्र आजच्या वलयांकीत लोकांच्या खाण्याच्या आवडी सुधीर गाडगीळ यांनी 'चपराक प्रकाशन'च्या पुढाकाराने खुसखुशीत शैलीत पुस्तकरूपात उपलब्ध करून दिल्या आहेत.

यावेळी सुधीर गाडगीळ म्हणाले, वलयांकित लोक खातात काय? याविषयी पत्रकार म्हणून जिज्ञासा होती. गायन, सिनेमा, नाटक, चित्रकला, नृत्य, शिल्प, जाहिरात आणि राजकारण या विविध क्षेत्रातल्या व्यक्तींबरोबर खाता-खाता, बोलता-बोलता त्यांच्या आवडी-निवडी जाणून घेता आल्या. माणूस काय खातो? कुठे खातो? कसा खातो? यातूनच त्याचं खाणंआणि वागणं यांचं नात जोडता येतं. चवीने खाणारे राजकारणी कमी असले तरी 'शरद पवारांना आवडणारा आणि तरतरी आणणारा मासा आमच्याकडे उपलब्ध आहे' अशीही पाटी एका हॉटेलमध्ये होती. विलासराव देशमुख टिळक रोडवरच्या गिरीजाच्या परातीतील 'भाकरी'वर किती प्रेम करायचे अशा अनेक दिग्गजांच्या खाण्यावर या पुस्तकात लिहिले असल्याचे त्यांनी सांगितले.

या कार्यक्रमात बोलताना अभिजित कुंटे म्हणाले, खाण्यावर पुस्तक लिहिणं ही मराठी साहित्याच्या दृष्टिने कौतुकाची बाब आहे. बुद्धिबळपटू नेमकं खातात तरी काय? हे तुम्हाला पुस्तकातून वाचायला मिळेल. सुधीर गाडगीळ हे खाता-खाता समोरच्याच्या मनातील अनेक गोष्टी सहजपणे काढून घेतात. खाण्यासारख्या महत्त्वाच्या मात्र तितक्याच दुर्लक्षित राहिलेल्या विषयावर पुस्तक लिहून त्यांनी मराठी साहित्यात मानाचे पान निर्माण केले आहे.

मंदार जोगळेकर म्हणाले, वेगवेगळ्या ठिकाणी खाण्यातून आलेले अनुभव साहित्यातून मांडणे ही मराठी साहित्याला मिळालेली नवी चालना आहे. अमेरिकेतील अनेक लोकांच्या मुलाखती सुधीर गाडगीळ यांनी बुकगंगाच्या माध्यमातून घेतल्या आहेत. ते अस्सल खवय्ये असल्याने या विषयावर पुस्तक येऊ शकले.

याप्रसंगी सुधीर गाडगीळ यांनी हॉटेल उद्योजक जगन्नाथशेठ शेटी यांच्याशी हसत-खेळत गप्पा मारल्या. चार रूपये महिना पगारापासून ते 'रूपाली-वैशाली'च्या यशापर्यंतची वाटचाल त्यांनी उलगडून दाखवली. दानशूर व्यक्तिमत्त्व असलेल्या जगन्नाथशेठ शेटी यांच्या व्यक्तिमत्त्वाचे अनेक पैलू यावेळी रसिकांसमोर आले.

'चपराक'चे प्रकाशक, संपादक घनश्याम पाटील यांनी प्रास्ताविक केले. कवी माधव गिर यांनी सुत्रसंचालन केले तर तुषार उथळे पाटील यांनी आभार मानले.